

Wat heeft waarde?

Liturgiesuggesties:

Gezang 320: 1, 3 en 4

Psalm 121: 1 en 4

Mattheüs 13: 44-46 en 53-58

Psalm 18: 9

Na verkodiiging: Gezang 442: 1, 2, 3 en 4

Gezang 445: 1 en 3

*

Broeders en zusters,

Kent u, Jozef van den Berg nog?

Als ik u zijn verhaal vertel gaat er misschien een lampje van herkenning branden. Het was in 1989.

Jozef van den Berg liet in dat jaar zijn mooie huis achter zich.

Zijn prachtige carrière, zijn lieve vrouw en zijn kinderen.

Hij gaf al zijn zekerheden op om de weg te gaan 'die God hem wees'.

Die weg voor Jozef van den Berg bleek te gaan naar de fietsenstalling naast het gemeentehuis van Neerijen.

Hij stalde er een grote hutkoffer en ging erin wonen als in een miniklooster.

Omdat de burgemeester op een zeker moment de openbare fietsenstalling liet ontruimen, is Jozef van den Berg toen 'verhuisd' naar een tuin, honderd meter verderop.

Daar voorzagen sympathieke dorpsbewoners hem van eten en drinken

Jozef ervoer het als een bevrijding van de verslaving aan bezit waar Nederland aan lijdt.

Herinnert u zich nog dat verhaal van Jozef van den Berg?

Jozef van den Berg, broeders en zusters, heeft denk ik in zekere zin gelijk.

Mensen zijn druk met hun bezit.

* Hun huis moet nodig weer eens verbouwd of aangepast worden.

Je moet toch met je tijd meegaan.

* Er moet ieder jaar een nieuwe mobiele telefoon worden aangeschaft met meer mogelijkheden dan de vorige.

* Die auto van de burens is wel een prachtwagen.

Zuiniger met benzine dan die van jou.

Vreemd, als je eenmaal iets in je hoofd hebt ...

Als je eenmaal iets in je vingers hebt ...

Je kunt er niet meer van loskomen.

Alsof alles met lijm is ingesmeerd.

Je zit er aan vast.

Goed is het niet.

Maar hoe kom je van die plakgedachten en die plakvingers af?

Zeker als je christen wilt zijn.

Vraagt God van je dat je je met alle kracht losscheurt van de zuigkracht van de wereld?
Moet je je dan alles ontzeggen?
Op de manier van Jozef van den Berg?
Een leven gaan leiden als dat van een kluizenaar of een monnik?
Het is vast Gods bedoeling niet dat je je vrouw en je kinderen aan hun lot over laat.
En je kunt toch niet allemaal in een hutkoffer kruipen?
En tóch ... broeders en zusters ... God wil mensen losmaken van de verslaving aan hun lege leven.
Hij biedt ons het kostbaarste aan ... wat Hij ons kan geven.
Want wat is er mooier dan de vrede van God?
Wat is er belangrijker dan dat je weet dat Jezus Christus je leven leiding geeft en voor je zorgt?
Wat heeft er nu meer waarde dan dat er straks voor je een plekje is gereserveerd in het Koninkrijk van God?
Loskomen van de na-maak van dit leven.
Van de verslaving van steeds mooier en steeds mee.
Want Jezus Christus zou u toch voor geen goud meer willen missen.
Of wel soms?

*

Een dubbelportret, vanavond/vanmiddag.
De gelijkenis van de schat in de akker en de gelijkenis van de parel van grote waarde.
Jezus tekent ons vanmorgen een dubbelportret.
1. Het eerste portret: De landbouwer.

Een man, broeders en zusters, ploegt op een akker.
Hij heeft zijn aandacht bij het zware werk.
Mooie, rechte voren wil hij trekken.
Een kunst apart.
Werk voor een vakman.
Ineens stuit zijn ploeg op iets hards.
Hij reageert wellicht geïrriteerd: Die ellendige stenen ook!
Maar dan volgt de grote verrassing:
Er komt een kruik met gouden munten te voorschijn.
Hoe had hij ooit kunnen vermoeden dat er zoiets in de akker verborgen was.
Nooit zag hij zoveel waardevols bij elkaar.
Wat nu?
Die akker moet en zal hij kopen.
Een blik naar links en naar rechts overtuigen hem ervan dat er geen getuigen zijn.
Wat hier door de aarde aan het oog onttrokken wordt, is meer waard dan alles wat hij bezit.
Hier kan hij met genoeg alles voor over hebben.
Deze schat in de akker zou hem mateloos rijk maken.
En hij verkoopt alles wat hij bezit en koopt de akker.

*

2. Het tweede portret: De parelkoopman.

Hij stelt hoge eisen.

Er zijn dan ook al zoveel glanzende parels door zijn handen gegaan.

Hij kan alleen met het beste tevreden zijn.

Het heeft hem tot een rusteloze reiziger gemaakt.

Altijd op zoek naar beter en mooier.

Maar wat hij dáár nu ziet is van een ongekende schoonheid.

Zo groot en zo zuiver is deze parel dat hij er zijn ogen niet van af kan houden.

Deze parel moet een fortuin waard zijn.

Alle andere parels en al zijn rijkdom heeft hij hier met vreugde voor over.

En ook hij verkoopt alles wat hij bezit en koopt die ene parel.

Een dubbelportret.

De twee mensen, broeders en zusters, die Jezus hier schildert zijn heel verschillend.

De één stoot heel onverwachts op een schat.

De ander zoekt al lange tijd naar de mooiste parel.

Maar wat zij beiden gemeen hebben is ...

Zij vinden beiden iets buitengewoon kostbaars.

"Het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan een schat, verborgen in een akker, die een mens ontdekte en verborg."

"Evenzo is het Koninkrijk der hemelen gelijk aan een koopman, die schone parelen zocht."

Die landbouwer en die parelkoopman hebben nog iets gemeenschappelijk.

Het valt hen beiden niet moeilijk om alles in te leveren voor wat ze gevonden hebben.

Twee keer staat er heel nadrukkelijk dat ze alles wat ze hebben verkopen om in het bezit van de schat en de parel te komen.

Ze maken als het ware een nieuw begin.

Al het oude laten ze achter zich.

Ze maken een nieuw begin.

Ze worden geen kluizenaars.

Ze zijn geen helden in versobering en opoffering.

Het gaat als vanzelf.

Omdat de schat en de parel zo kostbaar zijn.

Omdat het Koninkrijk van God zoveel waarde voor hen heeft.

Ze laten met vreugde alles los om in dat Koninkrijk te mogen zijn.

Het meest waardevolle in dít leven en ná dit leven is immers dat Jezus Christus hun Koning is!?

*

Zo was het, broeders en zusters, de discipelen vergaan.

Toen ze Jezus, de Christus, de Messias vonden ... hebben ze alles verlaten.

Hun huizen, hun families, hun vissersbedrijf, hun belastingkantoor.

Alles.

En ze waren Jezus gevolgd.

Ze wisten niet waar hun leven met Jezus op zou uitlopen.

Wat ze wel wisten was dat Hij hun Meester, hun Koning zou worden.

Vroeg of laat.

Het liefst in Jeruzalem.
Maar hoe schokkend, hoe ontluisterend zal straks die intocht van Koning Jezus in Jeruzalem eindigen aan een kruis op Golgotha.
Hoe zullen ze teleurgesteld worden in hun verwachtingen.
Jezus als Koning.
Veroordeeld tot het kruis?
En dat Koninkrijk dan?

*

Terug naar het dubbelportret.
Terug naar dat Koninkrijk waar Jezus het over heeft.
Vanuit deze twee gelijkenissen vallen, broeders en zusters, een paar dingen op.
In de eerste plaats is dat Koninkrijk van Jezus VERBORGEN in de akker.
De mensen staan er met hun neus bovenop en toch lopen ze er aan voorbij.
En de parel van grote waarde ligt niet te pronken in de etalage van de juwelier, spotlight erop.
Nee, die parel ligt verborgen in een laatje of in een kastje in een achteraf kamertje..
Of hij groeit nog in een oesterschelp aan het strand.
En niemand weet ervan.

Zo is het, broeders en zusters, ook met Jezus en met het Koninkrijk.
Ze zijn verborgen.
De Here Jezus komt als een pasgeboren baby in een kribbe, in een dorpje achteraf.
Je ziet niets bijzonders aan Hem.
Hij komt als zoon van de timmerman en in Nazareth zegt iedereen: 'Sjaloom Jeshoea!'
'Dag, Jezus!'
Maar straks hangt Hij aan een kruis en wie van de omstanders ziet in deze gevloekte de langverwachte Koning?
Het Koninkrijk van God is en blijft voor velen ... verborgen.

Punt 2 is dan ook, dat het Koninkrijk moet worden GEVONDEN.
De boer vond de schat.
De koopman vond de parel.
Het werkwoord 'vinden' springt eruit.
De engelen in de kerstnacht zeggen:
'Jullie zult een kind vinden in doeken gewikkeld en liggend in de kribbe.'
Later komt Andreas aanstormen bij zijn broer Simon en roept: 'Wij hebben gevonden de Messias, de Zoon van God.'
En Jezus zelf spreekt over de smalle weg, de smalle poort en weinigen zijn er die hem vinden.

Bij dat vinden - en dat is punt 3 - zijn het heel verschillende mensen die Jezus, als Koning van Gods Rijk, vinden.
De boer is - zo zou je kunnen zeggen - een sleurmens.
De man van de dagelijkse routine.
Hij ploegt zijn akker.
En misschien heeft hij dat al wel honderdmaal gedaan.

Hij heeft geen hoge, overspannen verwachtingen.
Als hij straks maar een redelijke oogst kan binnenhalen.
Een boterham voor zijn vrouw en zijn kinderen.
En de boer, hij ploegde door.
Zoals er zovelen zijn.
Geen diepe denkers.
Geen rusteloze zoekers.
Tevreden met weinig.
Als ze hun natje en droogje maar hebben.
En zulke typen vinden dan ineens het Koninkrijk.

Misschien herkent u zichzelf wel in dit portret.
Het trouwe kerklid.
Met weinig tevreden.
U stelt geen hoge eisen aan de preek of de liturgie.
Als u zondags maar wat meekrijgt voor door de week.
En dan ineens ... is er die schat in de akker.
Ineens ontdekt u dat Jezus er al was in uw leven zonder dat u er erg in had.
Herkent u zich?

Of misschien ben u wel zo'n snuffelaar, zo'n sneuper.
Een zoeker, voortgejaagd door een droom.
Niet gauw tevreden.
Er moet meer zijn.
Beter! Mooier! Groter!
Maar waar?
De mat-glanzende witte of geelachtige parel was DE schat van het Oosten.
Ik zie de koopman trekken langs de kusten van de parelvissers.
Langs de winkels van collega juweliers.
Door de soeks van de grote steden.
U kent wel dat type.
Dat van de rusteloze zoeker.
Hij probeert het overal.
Van de ene kerk naar de andere.
En dan ploseling ...

Volkomen onverwacht doen ze de vonst van hun leven.
Er beginnen geen sirenes te loeien.
Er beginnen geen klokken te beieren.
Niets daarvan.
Plotseling ligt de ploeger op z'n knieën.
Hij graait tussen de kluiten.
Goud, klinkende munt, honderden.
Een fortuin.
Schichtig kijkt hij naar links en naar rechts.
Niemand te zien.
Vliemensvlug dekt hij de zaak toe.
En hij ploegt verder.
Niets aan hem te zien.

Inmiddels werken zijn hersens op volle toeren.
Moet u zich eens voorstellen wat voor een ogen zijn burens opzetten als hij z'n hele boeltje verkoopt.

'Die man is gek geworden.'

'Hij weet niet wat hij doet!'

Is dat niet dikwijls de reactie als iemand echt christen wordt?

De parelkoopman stoot ploseling op een parel ter grootte van een walnoot - die schijnen er te zijn.

'Als ik die aan mijn neus voorbij laat gaan, zal ik nooit meer gelukkig zijn.'

Hij doet alles van de hand.

Opheffingsuitverkoop, alles moet weg!

Hij koopt die parel.

Zo verandert God soms mensen.

Als je Jezus als de schat van je leven mag vinden.

*

Voorbeelden.

* Ik las van een melaats vrouwtje uit Centraal-Afrika.

Ze dankte God uit de volheid van haar hart dat ze melaats was geworden.

Want anders had ze de Here Jezus nooit gevonden in het ziekenhuis van de zending.

* Een Chinese professor werd ontslagen omdat hij christen was geworden.

Hij werd gedegradeerd tot straatveger.

Hij dankte God uit het diepst van zijn hart, omdat hij nu met veel meer mensen in aanraking kwam aan wie hij het Evangelie kon vertellen.

* Een vrouw uit de gemeente, die door haar man in de steek was gelaten, zei tegen haar predikant:

Ik dank de HERE voor mijn scheiding - hoe erg het ook was.

Want als mijn man bij me gebleven was, had ik de Heiland nooit gevonden.

*

Toen Jezus zijn gelijkenissen aan de mensen vertelde waren er mensen die er niets van begrepen.

De mensen van Nazareth, bijvoorbeeld.

Ze zagen in Jezus slechts de zoon van de timmerman.

Jezus, bar-Jozef.

Zelfs zijn eigen familieleden, zijn vier broers, een stel zwagers en een aantal van zijn zusters ...

Ze weigerden in Hem te geloven.

Hij mag alleen maar de gewone dorpsjongen zijn, hun broer, hun zwager.

Hij verwacht toch niet dat ze voor Hém zullen buigen?

Tweemaal, broeders en zusters, lezen we in het Nieuwe Testament dat Jezus Zich 'verbaast'.

Eenmaal over het grote geloof van de niet-Jood, de officier uit Kapernaüm.

En hier, in Mattheüs 13 verbaasd Hij Zich over het ongeloof van zijn eigen dorpsgenoten.

Hoe is het mogelijk dat je zo dicht bij de Schat van je leven kunt zijn en die schat toch over het hoofd blijft zien?

Zo dichtbij het vuur van Gods Koninkrijk kunt staan en je nog niet daaraan kunnen warmen?

Ze namen aanstoot aan Hem.

Ze zeiden: 'Het is, Hij is, een schandaal.'

Jezus sprak: "Een profeet wordt overal geëerd, behalve in zijn vaderstad."

Hij kon daar - schrijft Mattheüs - niet veel krachten doen, vanwege hun ongeloof.

Hij wilde daar ook geen krachten doen.

Jezus laat ieder mens de eigen beslissing.

Wie niet wil geloven, hoeft niet.

Mag niet.

Ontvangt niet.

Dat is de dooernstigste les die dit Bijbelgedeelte ons leert.

Voor Jezus' discipelen betekent deze ervaring de zoveelste teleurstelling.

Langzaam maar zeker worden ze voorbereid op het zwaarste.

Niet alleen Nazareth, maar ook Jeruzalem zal Hem verwerpen.

Ze zullen Hem buiten de legerplaats bannen.

Net als dat ene bokje op Grote Verzoendag.

Dat is dé aanstoot, hét scandalon - het schandaal, van het lijdens-evangelie.

Maar is het niet tegelijk het hart ervan?

*

Het evangelie vertelt ons vanavond/vanmiddag dat er een schat is.

En die schat kun je vinden.

Zomaar opeens kun je Jezus tegenkomen.

In de akker van je leven.

In de akker van je bestaan.

Je kunt er ook naar op zoek gaan.

En wie zoekt - zegt Jezus - zal vinden.

Zal Mij vinden.

Als de parel van onschatbare waarde.

Wie die schat en die parel gevonden heeft wil hem nooit meer kwijt.

Die schat is sterker dan welke aanvechting en crisis ook.

Maar om dat te ondervinden moet je in je leven wel gekozen hebben.

Tegen jezelf en vóór Jezus.

* Een Hongaarse predikant vertelde eens, dat hij een extra toelage van de staat kon krijgen - de dominees werden daar, net als vroeger ook in ons land, door de overheid betaald - ... Hij kon een extra toelage krijgen, als hij beloofde geen kinderen meer te zullen dopen.

Als hij die belofte niet deed, kreeg hij die toelage niet.

Kijk, dat is denk ik zo'n situatie waarin van je gevraagd wordt te laten zien, wat de schat in de akker en de parel je waard zijn.

Wie kiest voor Jezus, als de Koning van zijn leven, zal dat in de praktijk van elke dag ook moeten waarmaken.

Want - om op het begin van de preek terug te komen - je kunt zo vol zijn van geld en van luxe en van je eigen lekkere leventje, dat Jezus Christus niet meer is dan een aanhangsel, een appendix, een blindedarm.

Zónder blindedarm kun je net zo goed leven als mét.

Er is gewoon geen verschil te merken.

Wanneer we onszelf niet willen verliezen en niet alles willen prijsgeven en verkopen terwille van Jezus en zijn Koninkrijk kunnen we het wel vergeten.

De enige manier om in het bezit te komen van die Schat en van die Parel is alles loslaten waaraan je gehecht bent.

Dat is geheim van het christen-zijn:

Alles loslaten en dat nog wel met blijdschap.

Best wel moeilijk, vindt u niet?

Soms kun je het gevoel hebben ... waar ben ik aan begonnen?

Heb ik wel de goede keuze gemaakt in mijn leven?

Ik denk dat de discipelen dat ook dikwijls hebben gedacht.

En ook Paulus, de apostel, vroeg zich wel eens af: Waar ben ik in vredesnaam aan begonnen?

Maar wie zich aan Jezus heeft uitgeleverd zal straks niet met lege handen staan.

Al het andere zúlt u en móet u eens loslaten.

De SCHAT, de PAREL - met hoofdletters - mag u van God meenemen in uw graf.

Bij Hem zult u straks een koning te rijk-zijn in de hemel.

Daarvoor is de Here Jezus Christus de weg van het lijden en de dood gegaan.

Voor ons, in onze plaats.

Zijn lijden en zijn sterven geeft glans aan ons bestaan.

Kom dan, laat alles wat u hebt los en ... volg Jezus.

Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden 15 maart 1998

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !